

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev za Slovenijo.

Specialni zakoni.

Zakon o sodnikih je izdan. Nedavno je bil objavljen zakon o ureditvi notranje uprave. Pripravljen je in bo vsekakor v kratkem sprejet tudi zakon o srednješkolskem pouku. S prvima dvema zakonoma je bil urejen razen čisto strokovnih zadev, ki se tičejo zgolj opravljanja službe, tudi gmotni položaj uslužbencev. V prvem in drugem zakonu so namreč določene za uslužbenca dotičnih resorov specialne doklade. Na enak način bo vsekakor izdelan tudi tretji zakon. Ne bi bilo namreč razloga, da bi se drugače postopalo. Profesorji in vobče učiteljsko osebje v enaki meri zasluži pozornost, kakor drugi. Njihova služba ni prav nič manj delikatna in naporna, nego je služba organov, kateri so s sedaj sprejetimi specialnimi zakoni postavljeni v kolikor toliko izjemen, privilegirani položaj.

Mi kot uradniški stanovski organ nikakor ne protestiramo zoper tak način posebne ureditve položaja uslužbencev nekkih strok. Šaj so to vsi naši tovariši, in poboljšanje gmotnih pogojev, katero dosežejo oni, nas more samo vzradostiti.

Toda če se postavimo v enaki meri na stališče državnih kakor tudi čisto stanovskih interesov, se nam zdi, da metoda posebnega urejevanja posrednih strok državnih uslužbencev ni najsrečnejša. Zakaj položaj večine strok državnih uslužbencev je v enaki meri nezadovoljiv in poleg onih, katerim je bilo s specialnimi zakoni nekaj priznано, ostane še vedno veliko število drugih, ki prav tako zaslužijo pažnjo, bodisi po svojem gmotnem položaju, bodisi po svojem službenem delu. Prepričani smo, da se pri teh slednjih ne bo pojavil občutek zavisti napram njihovim srečnejšim tovarišem, toda razvilo se bo čuvstvo nezadovoljnosti napram lastni stroki, ker se njen značaj manj ceni in se kot manj vredna postavlja v zadnjo vrsto.

Tak občutek pa pobija polet pri delu, navdušenje in iniciativnost za reformno delo v stroki. Kolika je pa potreba po delu te vrste, nam ni treba posebej niti naglašati. Sedanja vlada sama to najbolj občuti, ker se je zares lotila naloge, da preporedi državno upravo. Pri tem poslu se mora seveda v prvi vrsti naslanjati na živi element kot najvažnejši faktor napredka, to je na ljudi. Zakaj nikakor ne smemo izgubiti iz oči dejstva, da je problem naše državne uprave še vedno v največji meri problem ljudi, mnogo bolj nego problem sistema, oziroma zakonodajnega teorijskega temelja, na katerega bi se ta posel pa v kakršnemkoli pravcu, postavil.

Z ljudmi se pa mora računati, pa naj bodo kjerkoli, v kakršnikoli službi ali položaju, če je le njihovo delo usmerjeno na en vrhovni cilj: na napredek in preporek državne uprave.

Razumemo, da bi bilo za odločujoče kroge vsekakor ugodneje in lažje, če bi bili z enim zamahom mogli popraviti položaj vseh državnih uslužbencev in na ta način brez odlašanja rešiti enega najtežjih državnih problemov. Da se drugače postopa, so v prvi vrsti, ali najbrže tudi edino, odločili vzroki finančnega značaja. Povečanje prejemkov vsem brez razlike bi obremenilo državni proračun preko mejá pridobitne in finančne možnosti države.

Kar ni mogoče danes, bo morda mogoče jutri. Zato tudi tisti, na katere še ni prišla vrsta, pričakujejo, da ne bodo pozabljeni. Njim ni mogoče, da bi s šumnim in hrupnim manifestiranjem javno opozarjali na svoje potrebe in svoje pravice. Potrpežljivo čakajo in polagajo svoje nade v uvidnost merodajnih činiteljev. Zato bi se tem manj smelo zgoditi, da bi bili v tej nadi razočarani.

(»Činovički Glasnik«, Beograd.)

JOŽA BEKŠ, tajnik ZDN:

Prejemki naših upokojencev v inozemstvu.

Da vprašanje naših upokojencev glede njihovih prejemkov še ni urejeno, je znana stvar. S prevedbo kronskih pokojnin na dinarske je sicer prva etapa stremljenja najrazličnejših organizacij drž. upokojencev kronana z uspehom, vendar pa relativno ta prevedba njihovih zahtev v materialnem oziru še dolgo ne more zadovoljiti. Poviški prejemkov, doseženi s prevedbo, so tako malenkostni, da o kakem življenjskem standardu prevedenih kronskih upokojencev ne more biti govora. Ako aktivnim, po zakonu iz leta 1923. prevedenim drž. uslužbencem njihove plače ne zadoščajo niti za najskromnejši obstanek, potem nam mora biti jasno, da so neprevedeni, čeprav odsluženi upokojenci izročeni — kar nič se ne ženirajmo — direktnemu gladovanju. — To stoji.

Zato je bilo potrebno, da skušajo organizacije čim prej in na najprimernejši način doseči splošno prevedbo vseh državnih upokojencev v okviru prejemkov, ki jih določa IV. poglavje (čl. 27.—46.) zak. o civ. uradnikih in ostalih drž. uslužbencih z dne 31. julija 1923. To nalogo je prevzela naša pokrajinska Zveza in jo je, kolikor se nje tiče, v letu 1927. tudi izvršila. Ocenjajoč uradniški zakon, je ugotovila, da sta člena 239. in 240. tega zakona za naše upokojence pogubonosna. V obsežnem elaboratu, predloženem Glavnemu savezu, komisiji za izpremembo urad. zakona in vsem

tedanjim ministrom, je Zveza predlagala utemeljene izpremembe, ki bodo, če jih vlada sprejme in odobri, mahoma podrle kitajski zid, ki je doslej delil naše upokojence po višini njihovih prejemkov na najrazličnejše kategorije. To bi bila druga etapa organizacijskega prizadevanja glede ureditve pokojnin, hkrati pa tudi zadnja, ako bo komisija za izpremembo uradniškega zakona oz. vlada Zvezin predlog vpoštevala. — Ali in koliko je delo komisije napredovalo in kdaj bo stopil izpremenjeni uradniški zakon v veljavo, to senj vprašanja, na katere danes še ne moremo dati točnega odgovora. — Vendar pa razglabljanje o poboljšanju gmotnega stanja naših upokojencev na enotni osnovi, ki bi se dosegla z izpremembo uradniškega zakona v pravkar označenem smislu, ni namen našega članka. Tu imamo v mislih prav zanimivo vprašanje prejemkov onih naših upokojencev, ki žive v inozemstvu, ki so napram upokojencem, nastanjenim v naši državi, občutno prikrajšani, dvakrat udarjeni.

Po čl. 23. odločbe ministrskega sveta z dne 8. oktobra 1924, DR br. 107.201, prejemajo namreč ti upokojenci za 30 % manjšo osebno in rodbinsko draginjsko doklado od ostalih. Ta redukcija prejemkov ni s prav nič čemer utemeljena. Zdi se, da je prejšnji režim nameraval s tem ukrepom pripomoči samo do delnega uravnovešenja državnega proračuna. Da so

bili s tem aranžmanom prizadeti baš naši najbednejši pripadniki, ki so vezani na življenje v inozemstvu po veliki večini edino le radi posebnih družinskih razmer ali iz zdravstvenih ozir, na to gospodje ministri prejšnjih neplodnih režimov niso pomislili.

Proračun je bil uravnovešen, toda samo deloma. Vsakoletna praksa namreč dokazuje, da postaja kreditna politika za draginjske doklade drž. upokojencev že maja ali junija pasivna in da se draginjske doklade v zadnjih mesecih pred završetkom proračunskega leta nakazujejo po določbi čl. 131. zak. o drž. računovodstvu, t. j. samo začasno, kar po drugi strani znači, da je morala vlada pozneje vselej stopiti pred skupščino z zakonom o naknadnem kreditu. Kritje se je moralo najti, pa naj je primanjkljaj segal tudi v milijone. Primanjkljaja pa niso povzročili upokojenci, živčiči pri nas doma in naravno še manj oni v inozemstvu, ki doprinašajo že od 1. novembra 1924 dalje velike žrtve baš na račun uravnovešenja drž. proračuna, pač pa vsakoletni predlog predračuna samega, ki mu je — kakor splošno znano — nedostajalo doslej zadostne realne osnove.

Kolikor smo se mogli informirati, je menda naša država v centralni Evropi edina, ki tretira glede prejemkov inozemske upokojence drugače nego upokojence v tuzemstvu živčiče. Avstrija, Madjarska in Italija ne postopajo tako. Svojim upokojencem pošiljajo tudi v Ameriko neokrnjene prejemke, Čehoslovaška podpira gmotno celo potrebne privatnike, ki so primorani živeti izven njenih meja.

Vzemimo, da prestanejo naenkrat vsi pogoji, ki vežejo naše upokojence na prebivanje v inozemstvu in da se vrnejo zopet v lastno državo.

Teoretično bi bilo mogoče. Od dneva vrnitve bi se jim morale izplačevati zopet polne draginjske doklade in čl. 23. navedene odločbe ministrskega sveta bi obvisel v zraku. Kje naj bi država vzela kritje za izplačilo polnih doklad? Kjerkoli, toda najti bi ga morala, ker bi sicer prišlo zopet

do ponovne absurdne razlike med pokojninskimi prejemki.

V Gradcu biva baje nekaj čez 200 naših upokojencev, na Dunaju celo več. Skoro vsi v Avstriji živčiči naši upokojenci se rekrutirajo iz Slovenije, Hrvatske in Slavonije, Bosne in Hercegovine, torej iz pokrajín, iz katerih se je ustvarila ujedinjena naša država. Koliko naših upokojencev biva v drugih državah, nam ni znano, celokupno njih število pa prav gotovo ne bo tolikšno, da bi ogražalo naš milijardni drž. proračun, če bi se jim nakazovale polne pokojninske doklade.

Nihče ne more trditi, da so živčičljenske prilike v Avstriji povoljnejše nego pri nas. Zlasti meso in mesni izdelki so poskočili v zadnjem času horendno v ceni. Isto je z drugimi živčičljenskimi potrebščinami.

Znan nam je slučaj, da se nekemu našemu upokojencu, ki je radi rodbinskih razmer in iz zdravstvenih ozir primoran živeti v Avstriji, odteza po določbi omenjenega člena mesečno 420 Din. Na leto znaša ta odtegljaj 5040 Din. Od 1. novembra 1924, t. j. od časa, ko se je pričel uveljavljati 30%ni odbitek na draginjskih dokladah, je bil ta upokojenec prikrajšan za 23.100 Din. To je že lepa vsota in bi morda omogočila temu našemu človeku, ki je žrtvoval vse svoje fizične in duševne moči državni službi in ki si je morda ravno v njej in radi nje nakopal kal bolezní, popolno okrevanje. In ta naš človek nima pri nas doma niti ene žive duše, na katero bi se naslonil. Sorodstveno razmerje ga priklepa na tujino.

Sedanji režim pravičnosti, reda in dela bo brez dvoma storil svojo dolžnost. Pomoč je nujno potrebna. Izprememba uradniškega zakona je morda še v nedoglednosti. Zato pred vsem: Črtajte člen 23. odločbe ministrskega sveta z dne 8. oktobra 1924, DR br. 107.201, in storili boste dobro delo usmiljenja, socialnosti in človekoljubja! S tem boste zacelili našim v inozemstvu živčičim upokojencem rano, ki najbolj skeli.

Veličastno zborovanje slovenskega učiteljstva.

V dneh 19., 20. in 21. julija se je vršila v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice pokrajinska skupščina ljubljanskega poverjenišva UJU.

V soboto 20. julija so se zbrali v dvorani delegati vseh okrajnih učiteljskih društev. Prisotnih je bilo vseh zastopnikov učiteljskih društev 107. Skupščini je prisostvovalo še mnogo drugih učiteljev in učiteljic, tako, da je bilo v dvorani zbranih gotovo nad 300 učiteljev(ic).

Še pred otvoritvijo pokrajinske skupščine je izročil g. Hren g. Rajšpu diplomu v zahvalo in priznanje za njegovo neumorno delo v korist učiteljskega stanu. Poverjenik gosp. Skulj otvori skupščino in poudarja, da zborujemo pod vtisom veselega dogodka, rojstva tretjega kraljeviča, ki je bil rojen v Sloveniji, in prečita pozdravno brzojavko Nj. Veličanstvu, ki je bila z navdušenjem sprejeta.

Poverjenik g. Andrej Skulj je očrtal delo ljubljanskega poverjenišva UJU. Iz obširnega nagovora priobčimo le nekaj vodilnih misli obče narave.

»Pred tremi leti, dne 17. julija 1926, smo na pokrajinski skupščini v Celju sprejeli deklaracijo, sicer v nekoliko skrajšani, a v bistvu v isti obliki kakor je bila predložena seji širjega sosveta dne 10. januarja 1926.

Deklaracija je bila naša vodnica, temelj in kažipot v triletni upravni dobi poverjenišva, ki jo zaključujemo z letošnjo skupščino.

Zvesti deklaraciji smo se držali dosledno načela, ki ga vsebuje prva točka, da je v interesu učiteljskega stanu potrebna le ena učiteljska organizacija, da ne moremo priznati druge stanovske organizacije osnovnoškolskega učiteljstva. Sledeč temu pravcu smo se trudili, da združimo vse učiteljstvo v enotno vrsto, v prvi vrsti doma. Zamudili nismo nobene prilike glede združitve hrvatskega učiteljstva in celokupnega učiteljstva v državi.

Dosegli smo, da je likvidirala »Slomškova zveza« in pozneje nastalo »Edinstvo« ter se vsi združili v eni strogo stanovski organizaciji.

Dobrodošel nam je bil in nam bo vsak stanovsko zaveden tovariš in tovarišica. Vsakemu je mogoče neoviran vstop v sreska učiteljska društva, vsak se lahko pridruži kot enakopraven član skupni učiteljski zajednici. Nikogar nismo ovirali, vsakomur smo tolerirali svobodo vesti in mišljenja ter ga nismo usiljevali in ne pustili usiljevati. Osnova nam je bila deklaracija, držali smo se je točno in preko nje nismo smeli dajati koncesij ne na eno ne na drugo stran.

čega učiteljstva. Taki pojavi so rakšana na našem stanovskem organizmu in jih moramo z vsemi razpoložljivimi sredstvi čimprej odpraviti, ako hočemo ohraniti organizacijo zdravo in krepko in ako nočemo, da bi zavladala v njej anarhija, ki bi v kratkem času podrla vse pozitivno delo slovenskega učiteljstva izza prvih dob obstoja pa do danes.

Te besede se nanašajo na ona učiteljska društva, ki so sklep pokrajinske skupščine glede prispevanja Zvezi državnih nameščencev in Pevskemu zboru samolastno in samovoljno, brez odobrenja pokrajinske skupščine ukinila.

Zaradi tega apeliram na vsa društva in na vse članstvo, da se danes izjavimo ali prispevamo obvezno za Zbor in Zvezo z določenim prispevkom vsi, brez izjeme, ali ne. V prvem primeru podpremo moralno in materialno Pevski zbor, ki igra važno vlogo med slovenskim učiteljstvom in izvršuje še važnejšo misijo med slovenskim narodom. V drugem slučaju pa smo člani velike jugoslovenske unije državnih nameščencev, ki deluje v dobrobit vsega državnega nameščenstva, tedaj tudi učiteljstva, držoč se gesla: »Le v slogi in v skupnem nastopu je naša moč in naš spas.«

Pri glasovanju se je ogromna večina — v zavesti, da je tesno sodelovanje z ostalimi panogami drž. nameščencev nujno potrebno — izjavila za blagajnikov predlog.

Po končanem dnevnem redu in debatah, ki so bile često precej burne, a so vendar jasno pričale, da se velika večina zaveda dostojanstva in časti organizacije, so se vršile volitve v odbore. Z vzklikom so bili izvoljeni:

Za glavnega blagajnika g. Grum.

Za urednika »Učiteljskega Tovarisa« g. Dimnik.

V uredništvo »Popotnika« gg. dr. Žgeč, Vranc in Osterc.

Za člane glavnega odbora gg. Lapajne, Hren in Dimnik, za namestnika pa Šestan.

V gospodarski svet gg. Skulj, Grum, Lapajne, Kocjančič, Hren, Gosak.

V odbor Mladinske Matice so bili izvoljeni vsi dosedanji člani z naročilom, da kooptirajo v odbor še gg. Gruma in Žerjava.

Ker je bil predlagan poleg glavnega urednika in eksekutive, ki sedaj sodeluje pri redigiranju »Učit. Tov.«, tudi uredniški konzorcij, ki naj bi bil dodeljen uredniku in eksekutivi, so bili izvoljeni v istega gg. Ribičič, Lebarjeva in Pahor.

V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Ivajnsič, Ivanuš in Lušin.

Po končanem skrutiniju je bilo ugotovljeno, da so izvoljeni v ožji svet naslednji gg.: Skulj Andrej, Lapajne Josip, Ribičič Josip, Gosak Josip, Mervič Anton, Gobec Regina, Hočevar Ciril, Kobal Josip, Musek Ljudevit, Plavšak Robert, Hren Anton, Šijanec Ludvik. Za namestnike pa gg.: Polak Janko, Požar Vlado in Grčar Viktor.

S tem je bilo delo glavne skupščine opravljeno. Naše vrlo učiteljstvo je upravičeno ponosno na svojo krepko in strumno strnjeno organizacijo. Dokazalo je, da so mu stanovski interesi nad vse in da njim brez ugovora ukloni vse pomisleke osebnega značaja.

Za nas, za državne nameščence najrazličnejših strok, pa more biti stanovska zavednost in zavest solidarnosti vsega drž. uslužbenstva, ki je prešinjala ta impozantni učiteljski zbor, nadvse lep vzgled. Saj je ta velika organizacija s svojimi resnično vzornimi sklepi pokazala pot nam vsem, kako moramo delati, da nam bo uspeh zagotovljen. Dala nam je dragocen nauk, staro sicer, a zato nič manj veljavno modrost, da »sloga jači, nesloga tlači«.

To je za vse slovenske državne nameščence nauk učiteljskega zborovanja. Ur.

DR. LJ. VALJAVEC:

Spremembe taksnega zakona.

»Službene Novine« z dne 25. julija 1929 prinašajo sledeče spremembe, ki jih smatramo kot važnejše:

a) »Zadruga državnih uslužbencev«, ki so osnovane z namenom, da državnim uslužbencem zgradijo in nabavijo hiše, ako se ne bavijo s preprodajo hiš in z oddajanjem svojih stanovanj v cilju špekulacije, se oprostijo plačevanja taks za nakup in prepis zemljišč, vknjižbo lastninske pravice na isto, sklepanje posojil in zidanje zgradb. Istotako se oprostijo člani teh zadrug taks za prepis hiše ali zemljišča, kadar se ta prepis vrši od zadruge na poedinega člana po izvršitvi obveznosti napram zadrugi.

Ta oprostitev se nanaša tudi na zadrugi dom, trg in park v vsaki zgrajeni uradniški koloniji s preko 100 domovi. Te oprostitev bo izdajal minister za finance na prošnje interesiranih zadrug in po oceni, da li spada zadruga med tiste, ki jih navaja prednji stavek.

b) Za siromašno osebo se smatra vsak, kdor ne plačuje na leto več nego 60 dinarjev neposrednega davka (vdoze z več nego tremi nedoletnimi otroki 120 dinarjev).

Odslej se bo smelo torej potrdilo siromaštva izdati nekaterim najbolj siromašnih; dosedanja meja 10 dinarjev je, odkar velja uslužbenski davek, praktično onemogočala izdajo potrdil siromaštva, ker berači in vagabundi na taka uradna potrdila sploh niso

reflektirali in jih tudi rabili niso, delavni ljudje, ki pridejo v položaj, da se morajo pravdati, pa plačujejo vsi vsaj nekaj davka. Vsekakor nova meja 60 dinarjev letno še ni zadovoljiva in se bo gotovo morala zvišati.

c) Tar. postavki 173. se doda pripomba, ki se glasi:

»Pripomba: Za odobritev, odnosno odreditev, da se sodbe ali odloki inozemskih sodišč dopuščajo v izvršitev, se plača taksa iz tar. post. 173. in ena tretjina takse iz tar. post. 174. taksne tarife. To takso plača ona oseba, proti kateri se zahteva izvršitev.«

Zanimivo je pri tem zakonu, da je podpisan 31. maja, da ima klavzulo, da stopi v veljavo, kadar se razglasi v Službenih Novinah, a obvezno moč dobi 1. junija — razglašen je bil pa šele 25. julija t. l.

Že zdavnaj je obljubljen nov celoten in enoten taksni zakon in je načrt v finančnem ministrstvu že izdelan. Ker je pa sedaj prišla samo mala in kratka novela, izgleda, da še ne bomo tako brž dobili enotnega taksnega zakona, katerega si vse tako želi.

Državni uslužbenci morajo tudi to delno novelo toplo pozdraviti, ker bo opisana oprostitev plačevanja velikih prenosnih taks našim stanovanjskim zadrugam znatno olajšala delovanje in tudi pocenila zadruga stanovanja.

in uradnikov notranjega ministrstva. Vlada v svojem komuniqueju utemeljuje ta ukrep z ozirom na izredno važnost oficirskega kadra za varnost države, zaradi česar se je pokazala potreba, da se izboljša gmetni položaj naših častnikov. Ker so, oz. bi bili po novi ureditvi službeni prejemki sodnikov in upravnih uradnikov višji od

„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“

Varuje perilo!

plač oficirjev v enakih položajih, se je posebni ministrski odbor končno odločil za redukcijo doklad. To 20%no znižanje pa zadene samo razlike med starimi in novimi dokladami sodnikov, oziroma upravnih uradnikov.

V zvezi z novo ureditvijo doklad je tudi važna odločba, s katero je za naprej odpravljen avtomatično napredovanje sodnikov. V bodoče bodo torej tudi le-ti napredovali kakor vsi ostali uradniki, to je po svobodni oceni pristojnega ministra in na podlagi službene kvalifikacije ter predpisov uradniškega zakona. Z ukinjenjem avtomatičnega napredovanja se bodo

dosegli v državnem proračunu znatni prihranki. Poleg tega bo pa s to novo določbo omogočeno bolj pravično in za službo smotrenejše napredovanje zmožnejših in vestnejših sodnikov pred drugimi.

Drugi zakon pa izenačuje prejemke članov državnega sveta s člani glavne kontrole. Izenačenje je izvedeno na sličan način kakor izenačenje plač sodnikov in upravnih uradnikov s plačami častnikov. Članom državnega sveta se nedavno povišane doklade znižajo za približno eno petino, dočim se članom glavne kontrole za primeroma enak znesek doklada zviša. D.

Ivan Mešek:

Plačilni roki davkov.

(Konec.)

4. Davek na dohodek od podjetij, obratov in poklicev.

(Pridobnina.)

Davčna obveznost se začne s prvim dnevom prihodnjega meseca, ko se je ustanovilo podjetje, otvoril obrat ali začel izvrševati poklic; prestane pa koncem onega meseca, ko je podjetje, obrat ali izvrševanje poklica prestalo. Začetek in prestanek davčne obveznosti je treba prijaviti pristojni davčni oblasti v 14 dneh. (Čl. 48.)

Če se poslovanje ustavi zaradi smrti ali bolezni davčnega zavezanca, zaradi požara, poplave in drugih izrednih dogodkov najmanj za 6 mesecev, se odpiše predpisani davek za čas, dokler traja ustaviitev, ob pogoju, da se je ustaviitev prijavila ob času ustavitve, če se je vložila prošnja za odpis v 14 dneh od ponovnega začetega poslovanja, oziroma (če se ni nadaljevalo poslovanje med davčnim letom)

v 14 dneh pred potekom davčnega leta. (Čl. 51.)

5. Davek na rente.

(Rentnina.)

Davčna obveznost nastane dne 1. januarja prihodnjega leta, pred katerim so se pridobili pogoji za davčno zavezanost; prestane pa dne 31. decembra onega leta, v katerem so pogoji davčne zavezanosti prestali.

Nastanek in prestanek davčne obveznosti se mora prijaviti pristojnemu oblastvu v 30 dneh. (Čl. 65.)

Naprave (država, samoupravne edinice, javni fond, delniške družbe itd.), ki izplačujejo obresti in rente, morajo predložiti pristojnemu davčnemu oblastvu najkasneje v 15 dneh po poteku vsakega poluleta v dveh izvodih seznamek izplačanih obresti in rent ter odvesti obnem odtegnjeni davek. (Čl. 71.)

Dva za uradništvo važna zakona.

Dne 13. julija je kralj podpisal med drugimi tudi zakon o izenačenju prejemkov sodnikov, upravnih uradnikov in oficirjev. S tem zakonom se odreja 20%no znižanje plač sodnikom, oziroma upravnim uradnikom. Iz tega prihranka se primerno povišajo prejemki oficirjev, tako, da bodo izenačeni s službenimi prejemki sodnikov

6. Davek na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov.

(Družbeni davek.)

Davčna obveznost se začne z onim dnem, od katerega podjetje pravno obstoji; davčna obveznost pa prestopa na koncem onega meseca, v katerem podjetje dokazano popolnoma ustavi poslovanje.

Začetek in prenehanje davčne obveznosti mora prijaviti davčni zavezanec pristojnemu davčnemu oblastvu v 14 dneh, ko se je podjetje začelo, odnosno ko je prestalo. (Čl. 77.)

7. Davek na dohodek od nesamostalnega dela in poklica.

(Uslužbenski davek.)

Odtegnjeni davek mora odvesti vsak delodajalec pristojni državni bla-

gajni najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca, odnosno najkasneje v 15 dneh po preteku vsakega trimesečja (v primerih, če se odvaža davek trimesečno z dovoljenjem generalne direkcije davkov, odnosno, če podjetje nima zaposlenih več kot 5 oseb. (Čl. 99.)

Od nestalnih dohodkov, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj (tantijeme, nagrade, provizije itd.) se odmeri in plača davek vsakokrat ob izplačilu. (Čl. 96. zakona).

Če za konkreten primer ni določen rok prijave, se mora predložiti prijava v 15 dneh od dne, ko nastane davčna obveznost. (Člen 105. pravilnika k zakonu).

tehničnih ozirav (v knjigovodstvu, evidenci) so se pa morale te znižane cene določiti enotno za vse kopalce v določenem času, ki pa izven vrst upokojencev skoro ne pridejo v poštev, ker večina drugega občinstva v dopoldanskih urah nima časa za kopanje.

Te znižane cene so torej uspeh društev upokojencev, kar moramo javno ugotoviti vsled dejstva, ker skušajo neki nezadovoljni neži to pridobitev zanikati, oz. omalovaževati. Za malenkostno mesečno članarino 3 Din ali še manj pač ne morejo delati društva — čudežev!

Članske izkaznice ljublj. društva upok. javnih nameščencev. Kdor je še ni dobil, naj potrpi še nekaj dni, ker zaradi velikega števila novih prijav (nad 600) ni bilo mogoče vseh razposlati v tem kratkem času.

Razpisana služba. Na državni obrtni šoli v Sinju (Dalmacija) je razpisano mesto stalnega strokovnega učitelja za keramiko. Prošnje je nasloviti na upraviteljstvo šole do 15. avgusta.

Nove plače politično-upravnega uradništva po novem zakonu. Uvedene so nove grupe I/2 a, I/3 a in I/4 a s položajnimi plačami 45.000, 39.000 in 18.000 Din. Poleg plače, stanarine in ostalih dodatkov po uradniškem zakonu bodo prejeli politično-upravni uradniki posebne službene doklade, in sicer mesečno: 1. za zvanje I/1 po 4000 Din; 2. za zvanje I/2 a po 3500 Din; 3. za zvanje I/2 po 3000 Din; 4. za zvanje I/3 a po 2500 Din; 5. za zvanje I/3 po 2000 Din; 6. za zvanje I/4 a po 1500 Din; 7. za sreske načelnike z izjemo onih, ki so v I/3 ali I/4 a, po 1200 Din; 8. za zvanje 4., 5. in 6. skupine razen sreskih načelnikov po 1000 Din; 9. za zvanje 7. in 8. skupine po 600 Din; 10. za politično-upravne pripravnike po 200 Din. Uradnik, ki je dobil oceno »slabo«, izgubi 20 % plače za leto dni, po triletni oceni »slabo« se odstrani iz službe in se službeni dodatek ne računa v pokojnino. Upravni pisarniški uradniki so v III. in II. kategoriji. Pisarniški uradniki III. kategorije morejo napredovati tudi v II. kategorijo po 20 službenih letih, ako so se v službi posebno odlikovali in imajo oceno v zadnjih treh letih »odlično«.

Tovarišem — davčnim uradnikom! Radi kompletiranja pogrebnega sklada po umrlem višjem nadgeometru Ivanu Pircu naj vsak član čimprej nakaže zase in svojo ženo po Din 10.—, t. j. Din 20.—.

Med prijateljicami: »Svetujem Vam draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHTOV »RADION«. — Poglejte današnji oglas!«

Nabava blaga za obleke, perilo itd. dela večini konsumentom skrbi. Zato si dovoljujemo opozoriti na oglas tvrdke NOVAK (Kongresni trg 15). Mogoče Vam je ta trgovina od rok — ali se Vam zdi na zunaj preneznatna.

Obiščite jo in prepričali se boste, da nudi največjo izbiro in da kupite tam najceneje.

Zavratne bolezni prihajajo po prstih. Zato jih je premagati težko. Prvo je dijeta! Opustite pravo kavo, uživajte Žiko!

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J O S . R E I C H .

Osebnosti in nekrologi.

Nov član zakonodajnega sveta. Pravosodni minister je v sporazumu s predsednikom vlade imenoval za člana zakonodajnega sveta profesorja na ljubljanski pravni fakulteti g. dr. Gojmira Kreka.

Imenovanje. Za uradniškega pripravnika v 5. skup. II. kateg. pri jetnišnici okrož. sodišča v Mariboru je imenovan Farkaš Maks, bivši carinski uradnik v Mariboru.

Napredovanja. Pri oddelku za državno računovodstvo in proračun tuk. finančne direkcije so postavljeni za rač. inspektorje II/1 Adolf Potokar in Ivo Finderle, za višje knjigovodje II/1 Rajko Šetina, Alfred Biber in Franc Fermant, za rač. podinspektorje II/2 Viktor Bischof, Franc Gabrovšek in Peter Glažar, za knjigovodje II/2 Josip Kolbezen, Ivan Šporn, Franc Širca, Franc Žitnik in Mirko Osana.

Začasno dodeljeni so pa od istega oddelka na službo k velikemu županu v Mariboru sledeči računsko-blagajniški uradniki: inspektor Josip Majhen, knjigovodja Fran Meglič, Franjo Štrukelj in Franc Zupan ter likvidator Blaž Naglič.

Premestitve. K finančni direkciji v Banjaluki sta premeščeni računski pripravnik Marija Bertonec in Marija Stanič, knjigovodja Franc Božič pa v Sarajevo.

† Profesor Matej Suhač. V visoki starosti 76 let je po trudapolnem življenju umrl dne 14. julija v Celju profesor Matej Suhač. Rojen l. 1856. v vasi Jamne pri Št. Jurju ob Ščavnici v Slovenskih goricah, je dovršil mariborsko gimnazijo, nato pa studiral na Dunaju slavistiko in filozofijo ter klasične jezike. Prvo suplentsko mesto je nastopil na Dunaju. Pozneje je služil v Ljubljani in v Novem mestu, odkoder je prišel l. 1896. na celjsko gimnazijo. Šele l. 1924. je stopil v pokoj, potem ko je nad 40 let vzorno in idealno vzgajal slovensko mladino. V najhujših narodnostnih bojih in pod silnim pritiskom avstrijske vlade in spodnještajarskega nemškutarstva se njegov narodnostni ponos ni udal, slovenskemu dijaštvu je bil vselej neustrašen zagovornik in zvest prijatelj. Pokojni prof. Suhač je posvečal mnogo truda tudi celjski dijaški kuhinji in dij. podpornemu društvu, ki sta pre mnogim slovenskim dijakom sredi sovražnega nam celjskega nemštva omogočila, da so dokončali svoje studije. Zato se pokojnega profesorja Suhača s hvaležnostjo spominjajo vsi njegovi bivši učenci in vse celjsko slovenstvo. Zaslužnemu možu časten spomin! —k.

† Višji geometer Ivan Pirc. Dne 11. julija je umrl v Ljubljani po daljšem bolehanju višji geometer pri tuk. finančni direkciji, Ivan Pirc, star 52 let. Pokojni je bil doma z Iga. Med vojno si je kot nadporočnik-inženjer nakaopal sušico, ki ga je spravila v grob. Bil je pri tovariših splošno priljubljen kot dober kolega in prijeten družabnik. R. I. P.!

† Gimnazijski ravnatelj Fran Brežnik. V Novem mestu je umrl vladni svetnik in upokojeni gimnazijski ravnatelj Fran Brežnik. Rojen leta 1849. v Šmartnem v Rožni dolini pri Celju, je studiral na graški univerzi filozofijo, slavistiko in zgodovino. Kot profesor je služil na novomeški gimnaziji l. 1878.—1890., nato na ljubljanski I. državni gimnaziji do leta 1906., ko je bil imenovan za ravnatelja gimnazije v Novem mestu. V tem svojstvu je služboval še dvanajst let, do l. 1918., ko je stopil v pokoj. — Udeleževal se je tudi s peresom. Sestavil je slovenske latinske vadbe za V. in VI. gimnazijski razred in mnogo prevajal iz grščine. Velikih zaslug si je pok. ravnatelj Brežnik stekel za zgradbo novega gimnazijskega poslopja v Novem mestu. Pokojni je bil pri svojih učencih in stanovskih tovariših splošno priljubljen. N. v m. p.!

Schmoll-ova pasta
že 50 let najboljša krema za čevlje

Razne novice.

ZAHVALA.

»Dom drž. nameščencev« v Ljubljani dobiva konkretno obliko. S čisti prebitkom Din 7903'70, ki ga je vrgla Zvezina prireditelj v hotelu »Tivoli« dne 6. julija t. l., smo mu postavili prvi temeljni kamen. Da nam ni nagajal Jupiter pluvius, bi bil ta kamen še impozantnejši. Na široko bi se na zabavnem prostoru razprostrel vrste naših prijateljev in dobro bi nam storilo znati, koliko jih imamo. — Toda moralni in materialni uspeh je vendarle tu. Hvala in čast posetnikom, ki se niso ustrašili nepovoljnega vremena ter so, zavedajoč se velikega pomena našega Doma, počastili našo zabavo s svojo navzočnostjo. Najiskrenejša zahvala uglednim tvrdkam Štepec Peter, Meden Viktor, Bolaffio & sinova ter gosp. Mencingerju Tomažu in pivovarni »Union«, ki so z blagohotnimi naklonitvami znatno pripomogli do povoljnega materialnega uspeha.

Enaka zahvala velja tudi vsem onim prijateljem, ki so povečali finančni efekt naše prireditve s prostovoljnimi preplačili pri nakupu vstopnic ter končno za umetniški užitek in moralni uspeh slavnemu kvartetu Glasb. Matic, gg. katastr. inspektorju Verbiču Josipu, knjigovodji Markiču Viktorju, uradniku OUZD Bučarju Danilu ter ravnatelju mestne elektrarne in vodovoda g. Ciuhi Slavku, ki nam je izkazal blagohotno pozornost z ojačenjem električne razsvetljave na zabavnem prostoru.

Zveza drž. nameščencev za Slovenijo v Ljubljani, 25. julija 1929.

Zadruga drž. uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani. Zastopnika zadruga, predsednik ing. Otáhal in tajnik Skalar zglasila sta se 16. julija t. l. pri komisarju Oblastne samouprave g. dr. Natlačenu in pri ljubljanskem županu, g. dr. Pucu, da tudi ta dva gospoda — tako kot pred kratkim g. velikega župana dr. Vodo pivca, o čemur smo že poročali — nas prosita za blagohotno podporo v moralnem in gmotnem oziru. Oba gospoda sta zastopnika zadruga ljubeznivo sprejela ter se izredno zanimala za načrte zadruga, način finansiranja, itd. Razmotrivalo se je tudi vprašanje garancije za potrebno posojilo ter je pričakovati, da bosta tako oblastni odbor kakor tudi mestna občina ljubljanska storila vse, da se gradnja prve skupne hiše državnih nameščencev v Ljubljani čimprej uresniči.

Skoro sedem sto milijonov dinarjev je bilo vpisanih za delnice privilegirane Agrarne banke. Od tega zneska je velik del podpisalo državno nameščenstvo in s tem dokazalo, da je navzlic svojem notorično skrajno slabemu gmotnemu stanju vedno pripravljeno na vsako žrtev za blagor naroda in domovine.

Draginja sadja na ljubljanskem živilskem trgu se že začinja. Marelice so dosegle že tako bajne cene (povprečno po 20 dinarjev), da so za navadnega zemljana čisto nedosegljive. Uradniške gospodinje, ki so namera-

vale vkuhati to zlahčno in okusno sadje in pripraviti mezgo za zimski čas, se bodo morale pač premisliti in počakati do — prihodnjega poletja. Morda bodo dotlej cene padle. Kaj nam pa koristijo razprave zdravnikov in higijenskih strokovnjakov o vrednosti vitaminov in hranilnih snoveh v sadju, če večina prebivalstva pretiranih sadnih cen enostavno ne zmore! — Čujemo, da se pojavljajo glasovi, naj se organizira v tem pogledu samopomoč druž. nameščencev. Govori se o potrebi posebne stojnice za sadje na ljubljanskem trgu, katero bi vodil poseben odbor drž. uslužbencev ali pa katera izmed njihovih gospodarskih ustanov. Splošno mnenje je, da bi bilo vodstvo naše vrle menze v prvi vrsti sposobno in poklicano, da vrši to važno nalogo.

Češnje. V mesecu juniju je bilo po podatkih mestnega dohodarskega urada pripeljanih v Ljubljano 61.000 kilogramov češenj. Za češnje pobira mestna občina na svojih mitnicah po 20 par užitnine (trošarine) od kilograma.

Ukinjenje kontrole dohodkov v Mariboru. Za vse območje ljubljanske železniške direkcije in za pregled vsega inozemskega prometa je obstojala v Mariboru kontrola dohodkov. Ustanovljen je bil ta urad takoj po prviru najprej za južno železnico, kesneje pa se je njen delokrog razširil na vse državne proge. Po prevzemu vseh prog so prve revizije pokazale, da je bil skoraj pri polovici železniških blagajni večji ali manjši nered. Baš kontroli dohodkov se je pa zahvaliti, da je poslovanje na vsem njenem ozemlju prišlo v popoln red in točnost. — Urad je bil nastanjen v po-

slopu bivše šole za železničarske otroke iz kolonije. Ker se kontrola dohodkov zdaj preseli v Beograd — prvi del že 5. t. m., drugi sredi, tretji pa konec avgusta — namerava železniška uprava v posloju urediti obrtno šolo za vajence iz železniških delavnic, kjer se bodo šolali delovodje za vse železniške delavnice v državi. — S kontrolo se preseli iz Maribora v Beograd 89 nameščencev, po večini oženjenih.

Preveč učiteljskega naraščaja? Glavna skupščina učiteljskega združenja za Bosno-Hercegovino, ki se je 15. julija vršila v Sarajevu, je sprejela med drugim sklep, da se pozove kongres UJU, ki se bo vršil 16., 17. in 18. avgusta v Zagrebu, naj ukrene potrebno zoper naraščajočo hiperprodukcijo učiteljstva, ker mlajšim močnem ne bo mogoče več dobiti službe. Resolucija predlaga, naj se v učiteljski sprejema v bodoče le omejeno število kandidatov, ki morajo dovršiti vsaj 5 gimnazijskih razredov z dobrim uspehom.

Učitelji meščanskih šol vse države so imeli v dneh od 3. do 6. julija svoj 8. redni kongres v Pančevu. Ob enem se je vršila razstava šolskih izdelkov vojvodinskih meščanskih šol, ki je prav dobro uspela. Viden je bil upliv zadnje slične razstave slovenskih meščanskih šol, ki se je vršila ob priliki poslednjega velesajma. Kongresa se je udeležilo veliko število delegatov iz različnih krajev države. Slovenijo je zastopalo 6 delegatov, med njimi predsednik slovenskega društva g. Dragotin Humek in predsednik ljubljanskega odseka g. Makso Hočvar.

.....
ŠIRITE NAŠ GLAS!

Iz inozemskih organizacij.

FRANCOSKA.

V Parizu je zborovala lani konferenca konfederativnega kartela uradnikov in uslužbencev samoupravnih teles. Po ekspozeju upravnega tajnika centralnega kartela, ki ga je podal o aktivnosti, ki se je pokazala v teku preteklih mesecev, se je diskutiralo o vprašanju pravice sindikalnega združenja uradnikov, potem o revalorizaciji plač (kakor tudi o vprašanju obrambe monopolov. Za vsako teh vprašanj se je sprejela primerna resolucija.

Tako je glede sindikalne pravice izrazila konferenca obžalovanje, da vlada ni sprejela, da se stavi na dnevi red parlamenta predlog zakona, ki se z njim priznava uradnikom pravica sindikalnega združenja in je izjavila, da bodo uradniki, pa naj se zgodi kakorkoli, ostali zvesti sindikalni obliki in obvarovali način federalnega in interfederalnega združevanja, ki je tako potrebno za dosego sindikalnega cilja. Glede plač se je obsodila na konferenci borba, ki se je začela v tisku proti previsokim plačam nameščencev in delavcev tako v državnih kakor tudi v oblastnih in občinskih podjetjih. Na konferenci se je ugotovilo z resolucijo, da se materialni položaj nameščencev krivo predstavlja in da njihovi prejemki niti zdaleč niso tolikšni, da bi mogli zadostovati njihovim najnujnejšim potrebam. Vsled tega zahteva konferenca z resolucijo, da se izvrši revalorizacija plač, dnevnic in pokojnin na temelju minimalne nagrade iz leta 1914, kakor tudi revizijo krajevnih in rodbinskih draginjskih doklad.

Kar se tiče monopola, je našla konferenca za potrebno, da opozori na nevarnost, ki preti istočasno konzumentom in državi od dobro maskiranega poskusa, da se monopol ukine, in obljublja, da se bo proti tem in podobnim poskusom, s katerimi bi se kršili interesi celote, najenergičneje boril.

Zveza nameščencev samoupravnih teles (Francoska).

Narodni odbor Zveze javnih nameščencev se je sestal v Parizu, da prouči ukrepe, ki bi jih bilo treba napraviti zato, da se čimprej izglasujejo zakonski načrti, ki se nahajajo pred parlamentom.

Sprejela se je resolucija, s katero se zahteva, da predlog zakona, ki se z njim jamčijo osebnju gotove pridobljene pravice za slučaj ustavitve dela in ga je izglasovala narodna skupščina, v najkrajšem času sprejme tudi senat. Razen tega se je zahtevalo s to resolucijo, da senat čimprej votira zakonske načrte o stabilizaciji (stalnosti) zaposlitve in določevanju pokojnin — načrti, ki jih je že dostavila senatu narodna skupščina. Nazadnje se zahteva z resolucijo, naj se sprejme zakonski načrt, ki ga je predložil narodni skupščini g. Antoneli in ki se z njim predvideva vpostavitve oblastnih paritetnih komisij. Te komisije bi se po tem zakonskem načrtu sestajale štirikrat na leto in bi imele ta namen, da bi proučevale vsa vprašanja, ki se tičejo plače osebja, zaposlenega v občinski službi. Posebno pa bi imele določiti mejo, pod katero ne bi smela iti plača občinskega osebja v nobeni občini določene oblasti.

Veletrgovina A. ŠARABON V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudniško vodo.

Pisalni stroj „IDEAL“ modela D najmodernejša konstrukcija
THE REX Co.
Ljubljana, Gradišče 10

Galanterijska trgovina na drobno in debelo, tovarna čevljev

Ant. Krisper Ljubljana

Mestni trg št. 26, Stritarjeva ul. št. 3

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Hotel TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Najboljši

šivalni stroji in kolesa znamke GRITZNER in ADLER ter švicarski pletilni stroji, Dubled za rodbino, obrt in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913. Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani, krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke.

Sukno, kamgarn

in drugo manufakturno blago angleškega in češkega izvora kupite najugodnejše pri tvrdki

NOVAK
LJUBLJANA 15.
KONGRESNI TRG

Znatno znižane cene!

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE, PRIZNANO NAJBOLJŠE, VSAKOVRSNO PECIVO

Telefonska št. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

JOSIP VIDMAR

LJUBLJANA
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

Solidnost v kvaliteti in ceni. — Točnost in natančnost v izvrševanju naročil!

EN GROS!

EN DETAIL!

Ustanovljena l. 1882.

C. J. HAMANN Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin. - Predtiskarija modernih ročnih del.

Telefon štev. 2016.

Ustanovljena l. 1889.

Račun pošt. hran. 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana

Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. — Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Rentni davek

od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelji dobé polne obresti brez odbitka.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.